

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE RUSKE FEDERACIJE O PREDAJI PETERBURŠKOG LISTA MIROSLAVLJEVOG JEVANĐELJA REPUBLICI SRBIJI I SLIKA NIKOLAJA KONSTANTINOVIČA RERIHA RUSKOJ FEDERACIJI

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Ruske Federacije o predaji Peterburškog lista Miroslavljevog jevanđelja Republici Srbiji i slika Nikolaja Konstantinoviča Reriha Ruskoj Federaciji, koji je potpisan u Beogradu, 19. oktobra 2019. godine, u originalu na srpskom i ruskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Ruske Federacije o predaji Peterburškog lista Miroslavljevog jevanđelja Republici Srbiji i slika Nikolaja Konstantinoviča Reriha Ruskoj Federaciji, u originalu na srpskom jeziku glasi:

S P O R A Z U M
između Vlade Republike Srbije
i Vlade Ruske Federacije o predaji
Peterburškog lista Miroslavljevog jevanđelja
Republici Srbiji i slika Nikolaja Konstantinoviča
Reriha Ruskoj Federaciji

Vlada Republike Srbije i Vlada Ruske Federacije, u daljem tekstu:

Strane,

rukovodeći se težnjom da ojačaju odnose između dve zemlje i da prodube međusobno razumevanje među njima,

imajući u vidu istorijski doprinos naroda dve zemlje zajedničkom kulturnom nasleđu Evrope, i shvatajući da briga o kulturnim vrednostima i njihovo očuvanje predstavljaju prioritetne zadatke,

usaglasile su se o sledećem:

Član 1.

Za potrebe ovog Sporazuma korišćeni pojmovi imaju sledeća značenja:

„ruska biblioteka” - federalna državna budžetska ustanova „Ruska nacionalna biblioteka” (Sankt Peterburg, Ruska Federacija);

„srpski muzej” - Narodni muzej u Beogradu (Beograd, Republika Srbija);

„Peterburški list Miroslavljevog jevanđelja” (u daljem tekstu - list Miroslavljevog jevanđelja) - list br. 166 Miroslavljevog jevanđelja koji se čuva u federalnoj državnoj budžetskoj ustanovi „Ruska nacionalna biblioteka” (koje datira iz perioda između 1180. i 1200. godine (1196?), 1 ° (41x27,5 sm), pergament, mastilo, cinober, boje, zlato, inventarski broj: F.550. OSRK. F.p.1.83);

„slike i skice Nikolaja Konstantinoviča Reriha” (u daljem tekstu - slike Nikolaja Reriha) - slike Nikolaja Reriha koje se čuvaju u Narodnom muzeju u Beogradu, i to:

„Sveti gosti. (Dobri posetioči)”. Platno, ulje. Dimenzije: 103 x 174 sm (sa ramom); 81 x 152,5 sm (bez rama); 82 x 153,5 sm (po slikarskom okviru za razapinjanie platna). Inventarski broj 849;

„Berendej. Selo. (Naselje Berendejeva)”. 1919. Platno, ulje. Dimenzije: 69 x 100 sm (sa ramom); 61 x 91 sm (bez rama). Inventarski broj 853;

„Zvonjenje. (Zov zvona)”. 1918 (1919?). Šperploča, ulje. Dimenzije: 56 x 87 sm (sa ramom); 49 x 80sm (po providnom okviru); 48,5 x 78,5 sm (bez rama). Inventarski broj 893;

„Burgustan na Kavkazu” (Burgustan. Kavkaz)“ (iz serije „Kavkaske studije”). 1913 (?). Karton, ulje. Dimenzije: 51,5 x 93 sm (sa ramom); 44,1 h 86,1 sm (po providnom okviru); 42,5 x 84 sm (bez rama). Inventarski broj 894;

„Sveti Sergije (prepodobni Sergij Radonješki)”. 1922. Platno, ulje. Dimenzije: 53,2 x 79,5 sm (sa ramom); 50,5 h 76,5 sm (bez rama). Inventarski broj 919;

„Nacrt ženskog kostima za „Snjeguročku”. 1908/1921. Karton, tempera, olovka, pastel (?). Dimenzije: 70 x 33,5 sm (sa ramom); 61 x 24,6 sm (bez rama). Inventarski broj 933;

„Nacrt ženskog kostima za operu „Snjeguročku”, 1908/1921. Karton, tempera,

olovka, pastel (?). Dimenzije: 70 x 34 sm (sa ramom); 61 x 24,5 sm (bez rama). Inventarski broj 934.

Član 2.

1. Ruska Strana predaje srpskoj Strani u Beogradu (Republika Srbija) list Miroslavljevog jevanđelja, a srpska Strana predaje ruskoj Strani u Moskvi (Ruska Federacija) slike Nikolaja Reriha.

2. Predaja lista Miroslavljevog jevanđelja i slika Nikolaja Reriha obavlja se u roku od mesec dana od dana stupanja ovog Sporazuma na snagu, i mora da bude završena u tom roku. Predaja se obavlja na osnovu obostranih zapisnika o primopredaji. Konačna predaja lista Miroslavljevog jevanđelja i slika Nikolaja Reriha se obavlja na osnovu posebnog konačnog zapisnika.

3. Zapisnik o primopredaji lista Miroslavljevog jevanđelja potpisuju ovlašćeni predstavnici Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Ministarstva kulture Ruske Federacije, ruske biblioteke.

Zapisnik o primopredaji slika Nikolaja Reriha potpisuju ovlašćeni predstavnici Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije, srpskog muzeja i Ministarstva kulture Ruske Federacije.

Konačni zapisnik o primopredaji lista Miroslavljevog jevanđelja i slika Nikolaja Reriha potpisuju ovlašćeni predstavnici Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Ministarstva kulture Ruske Federacije posle potpisivanja obostranih zapisnika o primopredaji.

Član 3.

1. Ruska Strana obavlja osiguranje lista Miroslavljevog jevanđelja, njegov prevoz od ruske biblioteke do mesta čuvanja na teritoriji Republike Srbije, uz preduzimanje neophodnih i dovoljnih mera zaštite, i finansira sve povezane troškove do momenta potpisivanja odgovarajućeg zapisnika o primopredaji.

Srpska Strana obavlja osiguranje slika Nikolaja Reriha, njihov prevoz od srpskog muzeja do mesta čuvanja na teritoriji Ruske Federacije, uz preduzimanje neophodnih i dovoljnih mera zaštite, i finansira povezane troškove do momenta potpisivanja odgovarajućeg zapisnika o primopredaji.

2. Srpska Strana snosi troškove kupovine materijala koji se koriste za pakovanje slika Nikolaja Reriha. Srpska Strana bira referentnu firmu sa iskustvom u prevozu kulturnih vrednosti. Srpska Strana snosi odgovornost za kvalitet materijala za pakovanje, za usluge prevoza i za čuvanje slika Nikolaja Reriha.

3. Pakovanje lista Miroslavljevog jevanđelja obavljaju radnici ruske biblioteke u prisustvu ovlašćenih predstavnika Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Ministarstva kulture Ruske Federacije.

Pakovanje slika Nikolaja Reriha obavljaju radnici srpskog muzeja u prisustvu ovlašćenih predstavnika Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Ministarstva kulture Ruske Federacije.

Član 4.

1. Od momenta potpisivanja odgovarajućeg zapisnika o primopredaji srpska Strana snosi odgovornost za predati list Miroslavljevog jevanđelja, kao i sve rizike vezane za njegovu očuvanost, uključujući rizik njegove slučajne propasti.

Od momenta potpisivanja odgovarajućeg zapisnika o primopredaji ruska Strana snosi odgovornost za predate slike Nikolaja Reriha, kao i sve rizike vezane za njihovu očuvanost, uključujući rizik njihove slučajne propasti.

2. Od momenta potpisivanja završnog zapisnika srpska Strana vezano za list Miroslavljevog jevanđelja neće imati bilo kakvu vrstu reklamacija protiv Ruske Federacije i njenih fizičkih i pravnih lica.

Od momenta potpisivanja završnog zapisnika ruska Strana vezano za slike Nikolaja Reriha neće imati bilo kakvu vrstu reklamacija protiv Republike Srbije i njenih fizičkih i pravnih lica.

Član 5.

List Miroslavljevog jevanđelja prilikom izvoza iz Ruske Federacije i uvoza u Republiku Srbiju u skladu sa ovim Sporazumom ne podleže plaćanju carina, poreza i drugih dažbina. Ruska Strana pre potpisivanja odgovarajućeg zapisnika o primopredaji od strane Strana izdaje neophodne dozvole za izvoz lista Miroslavljevog jevanđelja.

Slike Nikolaja Reriha prilikom izvoza iz Republike Srbije i uvoza u Rusku Federaciju u skladu sa ovim Sporazumom ne podležu plaćanju carina, poreza i drugih dažbina. Srpska Strana pre potpisivanja odgovarajućeg zapisnika o primopredaji od strane Strana izdaje neophodne dozvole za izvoz slika Nikolaja Reriha.

Član 6.

Neslaganja u tumačenju ili primeni ovog Sporazuma, koja mogu da nastanu između Strana, rešavaće se diplomatskim putem.

Član 7.

Ovaj Sporazum podleže potvrđivanju i stupa na snagu prvog dana u mesecu koji sledi posle datuma kada Strane razmene instrumente o potvrđivanju.

Sačinjeno u Beogradu, 19.10.2019. godine, u dva primerka, svaki na srpskom i ruskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako verodostojna.

**Za Vladu
Republike Srbije**

**Za Vladu
Ruske Federacije**

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Ruske Federacije o predaji Peterburškog lista Miroslavljevog jevanđelja Republici Srbiji i slika Nikolaja Konstantinoviča Reriha Ruskoj Federaciji, sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije po kome Republika Srbija potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. Razlozi za potvrđivanje sporazuma

Kompletiranje najstarijeg srpskog ćiriličnog rukopisa „Miroslavljevo jevanđelje“, koje se čuva u Narodnom muzeju u Beogradu, sa nedostajućim listom br. 166. je od izuzetnog interesa za Republiku Srbiju i predstavlja najviši prioritet kulturne politike.

Odlukom o utvrđivanju stare i retke knjige od izuzetnog značaja (Sl. glasnik SRS br. 54/79) Miroslavljevo jevanđelje je utvrđeno za kulturno dobro od izuzetnog značaja stare i retke knjige navedene u Listi stare i retke knjige – redni broj 1. do 486. Miroslavljevo jevanđelje, po svom sastavu jevanđelistar, pisano je na staroslovenskom jeziku, srpske redakcije i raške ortografije. Sadrži blizu 300 minijatura romaničkog stila, bogato ukrašenih zlatom.

Godine 1845/46. manastir Hilandar posetila je ruska duhovna misija na čelu sa arhiepiskopom i naučnikom, Porfirijem Uspenskim. Uspenski, inače ljubitelj i kolekcionar starih rukopisa, je fasciniran izgledom Miroslavljevog jevanđelja 166. list istog odneo sa sobom. Na ovom listu se nalaze čtenija za 7. (20.) januar, praznik Svetog Jovana Krstitelja, ukrašena inicijalom sa likom Vavilonske bludnice – metaforom za zlu Irodijadu, ženu cara Iroda, koja od muža zahteva glavu svetog Jovana. Taj list se od 1846. do 1883. godine nalazio u Kijevu, a nakon toga je prenesen u Imperatorsku javnu biblioteku. List br. 166 „Miroslavljevog jevanđelja“ tj. „Peterburški list Miroslavljevog jevanđelja“ se čuva u federalnoj državnoj budžetskoj ustanovi „Ruska nacionalna biblioteka“ pod inventarskim brojem: F.550. OSRK. F.p.1.83.

S druge strane, prema Arhivi Narodnog muzeja, 14 slika Nikolaja Reriha, za koje se ne može utvrditi pravni osnov po kome se nalaze u našoj zemlji, su se prvobitno nalazile u Muzeju savremene umetnosti, da bi 1933. godine bila doneta Odluka da se slike ustupe Istorijsko-umetničkom muzeju, Muzeju kneza Pavla odnosno Narodnom muzeju u Beogradu. Godine 1951. rashodovano je sedam dela sa spiska od 14 radova Nikolaja Reriha, jer je reč o reprodukcijama (Odluka komisije od 21. maja 1951.). Dela su predata radi pravljenja Sale koja bi bila posvećena Nikolaju Rerihu koja se nije realizovala. Sedam dela Nikolaja Reriha se ne nalaze u okviru stalne postavke Narodnog muzeja u Beogradu. U pitanju su slike i skice Nikolaja Konstantinoviča Reriha i to: „Sveti gosti (Dobri posetioći)“, Inventarski broj 849; „Selo Berendej (Naselje Berendejeva)“, Inventarski broj 853; „Zvonjenje (Zov zvona)“, Inventarski broj 893; „Burgustan na Kavkazu“ iz serije Kavkaske studije. Inventarski broj 894; „Sveti Sergije (prepodobni Sergij Radonješki)“, Inventarski broj 919; Nacr ženskog kostima za „Snjeguročku“, Inventarski broj 933; Nacr ženskog kostima za operu „Snjeguročku“. Inventarski broj 934.

S obzirom da su slike blizu devet decenija bile čuvane u Narodnom muzeju možemo smatrati da je u interesu srpske kulture da delovi njenog sećanja budu predstavljeni i popularizovani na svetskoj umetničkoj sceni. Predajom Lista br. 166 „Miroslavljevog jevanđelja“ kulturno dobro od izuzetnog značaja za Republiku Srbiju i

istovremeno spomenik svetske baštine upisan na listu UNESCOa – Pamćenje sveta, biće ponovo celovit, dok će se predajom sedam dela Nikolaja Reriha Ruskoj Federaciji upotpuniti kolekcija budućeg ruskog muzeja posvećenog ovom velikom umetniku. Na ovaj način kroz istorijat predmeta sačuvaće se kulturni trag da je blizu devet decenija Narodni muzej u Beogradu čuvao i brinuo se o Rerihovim delima dok je više od vek i po Ruska nacionalna biblioteka čuvala i brinula o Listu br. 166 Miroslavljevog jevanđelja.

Smatramo da je ovaj čin uzajamne predaje jedinstveni akt dobre volje i simbolična potvrda dobrih odnosa naše dve zemlje. Trajan povratak i izlaganje Rerihovih dela u domicilnoj sredini je srazmerno našem interesu da se nakon više od stosedamdeset godina list Miroslavljevog jevanđelja trajno vrati u svoju matičnu državu.

Sporazum je usaglašen diplomatskim putem.

III. Finansijske obaveze koje nastaju izvršavanjem Sporazuma

Izvršavanjem Sporazuma ne nastaju finansijske obaveze za Republiku Srbiju.

IV. Procena potrebnih finansijskih sredstava za izvršavanje sporazuma

Imajući u vidu da su Sporazumom predviđene akcije i aktivnosti u nadležnosti Ministarstva kulture i informisanja i Narodnog muzeja u Beogradu, finansijska sredstva za njihovu realizaciju u iznosu 1.052.700 dinara biće planirana u budžetu Ministarstva kulture i informisanja za 2020. godinu, a za tekuću 2019. i 2021. godinu finansijska sredstva nisu potrebna.